

Gast van de maand

Hoezo moeten we langer werken?

Hans Visser

Wat doe je als het leven (de beweeglijkheid en productiviteit) wegtrekt in je aquarium? In ieder geval niet het licht langer aan laten. Waar is de praktijkkennis, de aquarium-knowhow, in de steriele kantoren waar bedacht wordt om meer uren te werken? Wat denkt men daarmee op te lossen? Wil je de nuttige bijdrage vergroten dan moet je mentaal verzuim aanpakken. Bij de bron. Dat levert voor hetzelfde geld meer inzet(bereidheid) op in dezelfde tijd.

Met de snelheid van aanhoudende reorganisaties van structuren wordt de noodzakelijke reorganisatie van de cultuur daaronder structureel vergeten. Daardoor loopt de waterkwaliteit achteruit. Weet je wat vissen doen in troebel water? Die gaan spartelen, verdringen elkaar bij het zuurstofpompje, worden apathisch en komen na verloop van tijd bovendrijven als gevolg van te groot energieverlies. In zo'n vijver is veel drukte en beweging, de meeste gericht op ontsnappen. Niet omdat ze dat willen maar omdat ze niet anders kunnen, mogen of durven.

In zo'n organisatie wordt het wel aanwezige, dus onbenutte vermogen vastgezet in allerlei belemmerende patronen en mechanismen in en onder de organisatie, tussen de mensen, functies en hiërarchische lagen. Gevangen in collectieve onmacht. Dáárin voelen mensen steeds meer verspilling van hun energie. En daar gaan aanvankelijk hoog gemotiveerde mensen zich tegen verweren. Persoonlijke belangen gaan dan het grotere organisatiebelang overstijgen: er wordt 'ja' gezegd en 'nee' gedaan.

Gechargeerd? Ja, zeggen politici en leiders, omdat zij in de veelal oprechte veronderstelling verkeren dat dit geschetste beeld in hun organisatie niet voorkomt, zij liever het naar buiten verkochte imago willen geloven of omdat ze onwetend gehouden worden van de omvang van het mentaal verzuim.

Nee, zeggen mensen die een laag dieper voelen, werken óf kunnen kijken. Dit is de harde werkelijkheid waar we niet meer omheen moeten blijven draaien. Iedereen ervaart dit dagelijks. 'Maar laat maar, het is mijn zorg niet - niet meer - en het zal mijn tijd wel duren:

Wat kost mentaal verzuim? In een op zich redelijk goed ogende organisatie in de dienstensector (van 1800 fte en 54 miljoen euro bruto loonsom), waarin managers zeker 30 procent vermoed mentaal verzuim melden, zijn de jaarlijkse faalkosten 51 miljoen euro. Bijna net zoveel als de jaarlijkse bruto loonsom dus. Dag concurrentievoordeel. Waarom dan toch meer uren gaan draaien in deze gelddoordraaiende machine waar 'bovendrijvende vissen' de koelwaterleidingen hebben verstopt?

De oplossing? Draai méér vissen door (de zeer korte of te lange termijnoplossing) óf maak het water schoon: een mentale schoonmaak van de organisatie dus. Een behandeling om een verwaarloosde of verontreinigde organisatiecultuur in twee maanden de omslag te kunnen geven naar een heldere, dynamische organisatie waarin gewenst open wordt gecommuniceerd. Dan doen mensen 20 tot 40 procent meer voor hetzelfde geld in dezelfde tijd.